

tudi za Slovence. Ali marsikateri bo vprašal, kako pa naprej? Temu odgovorim: če te poti ne nastopimo, potem že celo ne pridemo naprej, če jo nastopimo, je vsaj začetek od začetka storjen. Da je tovarnska obrtnija pri vseh slabih nasledkih, ki jih more imeti, za občni blagostan važna, to vsakdo prizna. Za obrtnijske izdelke, posebno pa tkaninske, grejo vsako leto iz slovenskih dežel milijoni na ptuje.*) Naši ubožni ljudje pa morajo iti dostikrat za male krajcarje v mesto služiti, kjer se večidel na duši in na telesu pogubijo. Ali bi ne bilo boljše, ko bi delali v kakej domačej tovarni sebi v korist, narodu pa v blagostan? Obrtnijo si pridobiti je pa tudi zavoljo tega važno, da dobi narodno življenje trdno podlago, ker smo drugače drugim na milost in nemilost izdani. Konečno še rečem, da v takošnjih rečeh ne velja veliko govoriti, temveč le storiti. Nekateri veliki narodi storijo in potem še le govorijo, ko je že stvar dognana, drugi majhni se pa na prvo pričkajo, ne storijo pa drugega ničesar.

Skušajo si v današnjem času povzdigniti obrtnijo vsi evropski narodi, celo Madjari, katerim bi domače obrtnije zavoljo ugodnega naravnega položaja najmanj bilo potreba.

Sklenem torej z željo, da bi se spolnilo, kar sem nasvetoval, da bi se pa tudi našel kak narodnjak, ki bi napravil kako ustanovo za obiskovalce obrtnijskih šol. Gotovo se ne motim, če rečem: Še pozni rodovi bi ga ohranili v hvaležnem spominu!

M. S.

Gospodarske stvari.

Prvo kovanje.

Enkrat mora biti; ko doraste žrebe, mora iti v kovačnico in tu se izgodi po gostem, da se upira kovaču ter se ne da iz lepa podkovati. Kaj si če sedaj gospodar? Naj ga pretepa? Ne; ni misli na to, da se konj poboljša s tem, da ga pretepa. Konj še bode le huji. Sila tu, kakor tudi v obče le redko kje, nič ne pomaga, pač pa se pokvari žival, da bode še le bolj hudobna.

Veliko bolje torej stori oni gospodar, ako ravna z živalijo tako-le: Konju se dajo brzдови in naglavnjača; potem pa se gospodar postavi pred konja, tik pred njegovo glavo. Zatem mu gleda ostro v oči in z roko premika na rahlem brzdo in naglavnjačo. S tem moti žival, da ne gleda drugam in se ne skrbi za reči, ki se godé okoli nje. Treba je pri tem še to, da se spravi izpred konja vse, kar bi ga utegnulo kje premotiti.

Kedar se godi to spredaj, pri glavi konja, začne zadaj kovač živali vzdigati zdaj eno,

zdaj drugo nogo. Ako pusti žival, da se mu noga vzdigne in zopet na tla postavi, tedaj naj se zopet vzdigne noga in iz prva rahlo, in če je to ne splaši, potem pa se potrká že bolj trdno s kladivom na kopito. V tem, ko dela to kovač zadaj, mora gospodar spredaj zmerom gledati konju v oči in če se žival hoče vspeti, naj jo pogleda hudo in strese za brzdo. S tem zatre že prvi nepokoj živali in žival tako ne utegne breniti ali kaj druga storiti, da bi bilo kovaču na škodo.

Ako pa stoji konj mirno, naj ga gospodar kliče pri imenu, lisec, vranec itd. Vrh tega ga še naj gladi, boža nad očmi, po čelu, po sencih. Ako je muh, naj še jih kdo odganja. Da je pri tem treba potrpežljivosti in to vstrajne, razumeje se lahko. Večkrat je treba več dni tako ravnati s konjem, predno se da kovati; če pa človeku ne izmanjka potrpežljivosti, privadi s časom žival na se in kovanje mu pojde srečno izpod roke. Dve-, trikrat če se tako podkuje žival, ne da se mu godi sila, potem izgubi večji del do čista svojo trmo.

Sejmovi. Dne 3. maja na Ptujski gori, v Laškem trgu in v Selnici pri Mariboru. Dne 4. maja pri sv. Trojici v slov. gor. in v Svičini. Dne 5. maja v Mariboru, v Sentjurji na južni žel., v Gornjemgradu, na Ponikli, v Stradnu, v Brežicah, v Slov. Bistrici in na Vidmu. Dne 6. maja v Celji in v Radgoni, na obeh krajih tudi za konje.

Dopisi.

Od sv. Križa pri Slatini. (Zborovanje kat. pol. društva) Po dolgem času je prišlo do tega, da je naše društvo priredilo svoj letni javni občni zbor. Dne 20. aprila ob 1/4 uri odpre podpredsednik župan g. M. Debeljak zborovanje ter navzoče prisrčno pozdravi. Med drugimi so prišli gg.: dr. Jurtela, naš deželni poslanec, iz Ptuja. Franc Matjašič, potovalni učitelj, iz Maribora in J. Planinšek, izdelovatelj brizgalnic, iz Ptuja. Prvi govori Fr. Matjašič o vinoreji, ameriški trti in škropljenji proti peronospori, in to končno gosp. Planinšek kaj prijazno razkaže. Za tem pregovori naš obče ljubljani deželni poslanec gosp. dr. Jurtela v kratkem, pa kaj zanimivem govoru o političnem stanju Slovencev med Nemci, posebno v zadnjih 10 letih in kako da se v deželnem zboru ne da za nas Slovence ničesar doseči. Ob enem prijavi, da on ni kandidiral za to poslanstvo in da tudi ne misli kandidovati, da pa se je pustil voliti le na prigovarjanje slovenskih domoljubov, pač pa, da hoče ostati vedno zvest svojemu ljubljemu slov. narodu ter vedno podpirati vsako narodno podjetje. Za tem se je volil novi odbor in ko se s trikratnim živio-klicem na prežvit-

*) Glej spis o bombažnej obrtniji v koledarju družbe sv. Mohorja 1886.